

Dušan Dušek

Dvere do kľúčovej dierky

s. 74

- 1 a) Napiš, ktoré postavy vystupujú v rozprávaní z knihy *Dvere do kľúčovej dierky*. Postavy stručne charakterizuj.

Maťa	huncút
rovesník rozprávača	vymýšľal si veci
rozprávač	neskúsený
citlivý	zaľúbený

- b) Kto je rozprávačom príbehu? Aký „tón“ získava rozprávanie vďaka rozprávačovi?
 rozprávačom je mladý chlapec (jedna z postáv); ja-rozprávanie – humorný a autentický tón

- 2 a) V rozprávaní možno rozlíšiť dve časti. Heslovite každú časť pomenuj.

- I. dialóg Maťa a rozprávača
- II. nepodarená návšteva u Gabiky

- b) Čím sa dve časti úryvku odlišujú?

- I. prevažuje dialóg/rozhovor
- II. napínavý dej/napätie

- c) V rozprávaní vyhľadaj motívy, ktoré sa opakujú. Vysvetli, ako súvisia s problémom hlavnej postavy.

rozprávač sa od stredy často obzeral ; ruky, ktoré boli najprv studené, a potom horúce; husia koža ;

Hlavná postava zažíva rôzne situácie, keď si na sebe všima tieto detaily.

- 3 a) Akú náladu v čitateľoch rozprávanie vyvoláva? veselú, humornú, príjemnú

- b) Napiš príklad na humor v dialógoch a príklad na situačný humor.

napr. „Keby niečo, hľadáme jej brata.“ „A má?“ „Každý má.“ (humor v dialógu);
 „Bez kvetov tam nejdeme! To si zapamätaj!...“ Keď som znovu vyliezol na plot s kyticou trávy, lopúchov a dvoch sedmokrások, Maťa sa už neškrabal, spustil ruku na ucho a načúval. (situačný humor)

4 V osnove z druhej časti rozprávania chýbajú niektoré body. Dopln ich.

1. *Na zmrzline.*
2. Maťo zvažuje, či sa zaľúbi do Gabiky.
3. *Chlapci vyliezli na plot pri Gabikinom dome.*
4. Maťo je od Gabiky starší, aj druhý chlapec musí byť starší od Adelky.
5. Poslal chlapca za plot natrhať kvety pre Gabiku.
6. Nevideli psa, nuž obaja preskočili plot.
7. *Spoza rohu sa vyrútil žltý pes.*
8. Chlapci bežali, čo im sily stačili.
9. Maťo zaľúbenie do Gabiky takmer prešlo.
10. Nebudú riskovať trhanie kvetov ani v Adelkinej záhrade.

5 Ako vnímali svoje „neisté“ zaľúbenie postavy rozprávania? Vyhľadaj myšlienky, skutky či náznaky ich zaľúbenia.

rozprávač

Zamiloval som sa do Adelky, ale keby mi to Maťo nepovedal, ani by som o tom nevedel... Od stredy som sa často obzeral... Už dávno bol jím, najteplejší mesiac – a ja som mal studené ruky... Vopchal som si ruky pod tričko a skúsil, či mám teplé brucho: hrialo ako pahreba... „Skús, aké mám ruky,“ povedal som... „Čo ja viem.“... „Neviem. Možno som.“... Vopchal som si ruky pod tričko a skúsil, či mám teplé brucho: nehrialo. Alebo hrialo – a ja som mal teplucké ruky...

Maťo

„... keď si do niekoho zamilovaný, máš sojky v hlave...“ „Musíš mať na nich zimomriavky... Alebo husiu kožu.“ „V tebe. Keď ťa hreje, si zamilovaný... Dostal som pár pätiiek, doma bitku – a to bolo všetko. Ani jej nič nehovor!“ „Musíš byť od Adely starší,“ povedal Maťo. „Si?“ „Musíš o nej všetko vedieť – ako ja o Gabike!“ „Ale zabudli sme na kvety...“ „Keby niečo, hľadáme jej brata.“ „Hovoril som ti – s babami si nezačínaj! Nič jej nehovor! Hovoril?“

6 a) Ako sa nazýva spôsob zobrazenia skutočnosti, ktorý je uplatnený v názve ukážky?
nonsens

b) Za názvom poviedky sa ukrýva hlboký význam. Skús ho vysvetliť.

napr. Dvere nás vpustia z jedného miesta na druhé; na miesto, ktoré deti najskôr sledujú cez kľúčovú dierku, lebo je to miesto neznáme, pred nimi ukryté; dvere sú dospieváním, túžba dostať sa na druhú stranu – stranu dospelých; ten „prechod“ cez úzku kľúčovú dierku je aj bolestivý – rozdáva oškreté miesta prvých zaľúbení. Dvere odkrývajú hlboké, skryté „mikroskopické“ tajomstvá.

7 a) Vyhľadaj v texte frazeologizmus pomenúvajúci zaľúbenie a napíš ho.

mať sojky v hlave

b) Napíš ďalšie frazeologizmy, ktoré hovoria o zaľúbení.

napr. byť v tom po uši; byť ako dve hrdličky...

8 Úryvok z knihy *Dvere do kľúčovej dierky* rozdelte na štyri časti a v trojiciach si pripravte rolové čítanie jednotlivých častí.

9 Doplň údaje.

Literárny žáner: *poviedka*

Téma: *Rozhovor chlapcov o zalúbení a pokus dokázať lásku kyticou kvetov.*

Hlavná myšlienka: *Detské zalúbenie zľahka prichádza i odchádza.*

Hlavné postavy: *rozprávač, Maťo*

Prostredie: *dedinské/mestské* Obdobie: *súčasnosť*